

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

1. ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญในทุก ๆ ด้าน เป็นกลไกหลักในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมและคุณภาพเต็มตามศักยภาพเป็นพื้นฐานและปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง เพื่อให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ร่วมมือและแข่งขันได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลก ความสามารถในการแข่งขันของประเทศขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการสำหรับปัจจัยที่เป็นรากฐานสำคัญในการกำหนดขีดความสามารถของประเทศต่าง ๆ คือ คุณภาพของคนในประเทศนั้น ประเทศใดคนในชาติมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถสูง ประเทศนั้นย่อมมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงไปด้วย ข้อได้เปรียบที่สำคัญจึงอยู่ที่การมีกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถ มีภูมิปัญญารู้เท่าทันคน รู้เท่าทันโลก สามารถปรับตัวได้ทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับสากล ทั้งยังสามารถประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ประเทศ แก่ตนเองและแก่สังคมได้ สังคมจึงคาดหวังว่าสถาบันอุดมศึกษาของชาติน่าจะสร้างผู้นำสังคมที่เก่งและดีสามารถแก้ไขปัญหาของชาติได้เป็นแหล่งอ้างอิงหรือแหล่งความรู้ของประเทศที่เชื่อถือได้ รวมทั้งเป็นแหล่งที่สามารถประกันความสำเร็จในชีวิตได้ (สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543)

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิต การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการบริการทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาเป็นสิ่งที่สร้างความมั่นใจให้แก่นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไปว่าบัณฑิตที่จบออกไปจะมีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพและพัฒนาประเทศชาติเพื่อให้อยู่รอดและสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2545) ดังนั้นมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงและทางอ้อมขึ้นอยู่กับลักษณะของงานนั้น (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการที่เป็นองค์ประกอบ ได้แก่ คุณภาพอาจารย์ คุณภาพนักศึกษา การบริหารงานและบรรยากาศทางวิชาการ (นิพนธ์ วรรณเวช. 2538) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมทางวิชาการเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ

ยังสำหรับการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นสภาพการณ์ที่ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์.2543) การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่เหมาะสมโดยสามารถเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงสุดสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ผู้เกี่ยวข้องจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในด้านหลักสูตร บรรยายาการการเรียนการสอน การจัดบริการทางวิชาการและความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา นอกจากนี้สภาพแวดล้อมยังเป็นสิ่งบังคับให้ทุกคนในสังคมสถาบันต้องประพฤติปฏิบัติ เช่น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย ข้อบังคับและการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการเสริมแรงให้นักศึกษาเกิดความต้องการที่จะแสดงออกเพื่อเสริมสร้างบุคลิกของตนเอง (Astin.1993)

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีหน้าที่ในการผลิตบุคลากรและผลงานทางวิชาการด้านการเกษตรที่มีคุณภาพ เพื่อสนองตอบต่อสังคมและการพัฒนาประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตทางด้านการเกษตรในระดับปริญญาที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและวิชาชีพตามความต้องการของสังคมมีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำรับผิดชอบต่อสังคมรู้จักคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถวิเคราะห์ปัญหาและนำความรู้มาใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อสังคม

หลักสูตรนิเทศศาสตร์เกษตร เป็นหลักสูตรหนึ่งของสาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร ที่มีหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถ ในการผสมผสานความรู้ ในสาขานิเทศศาสตร์เกษตรศาสตร์และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีทักษะการสื่อสารครบถ้วน อันจะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเกษตรไทย และมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถครองตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเต็มภาคภูมิและยังส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และเผยแพร่ผลงานทางด้านนิเทศศาสตร์ เกษตรศาสตร์และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนองนโยบายของรัฐและเอกชนในการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรด้านนิเทศศาสตร์เกษตร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตร นิเทศศาสตร์เกษตรในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุนวิชาการในการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารเพื่อพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางวิชาการให้ดีขึ้นและเอื้อต่อการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีการเกษตรต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ด้าน สิ่งสนับสนุนวิชาการในการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตรนิเทศศาสตร์ เกษตร สาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและอาจารย์ บุคลากร คณะ เทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางวิชาการให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา หลักสูตรให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

4. ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มี ต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนิเทศศาสตร์เกษตร สาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและ การจัดการทรัพยากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทาง วิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุนวิชาการในการเรียนการสอน ด้านการวัด และประเมินผล โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร นิเทศศาสตร์เกษตร ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2554 จำนวน 172 คน

5. นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

สภาพแวดล้อมทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะ สภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการ จัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ของการศึกษา ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทาง วิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุนวิชาการในการเรียนการสอน ด้านการวัด และประเมินผล

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตร์เกษตร สาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ลงทะเบียนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2554 ประกอบด้วยนักศึกษา 3 ชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และ ชั้นปีที่ 3